

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121209086
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8121209086.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovalovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O., na ul. B. č. XXXX/X, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Prievozskej č. 2, IČO: 35 724 803, právne zastúpenému: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Prievozskej č. 2, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 378,30 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 27.09.2022 č.k. 15Csp 156/2021-133 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.10.2022 č.k. 15Csp 156/2021-144 a opravným uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 20.01.2023 č.k. 15Csp 156/2021-167, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením (ďalej len napadnutý rozsudok) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 150 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že Okresný súd Prešov vo veci 16Csp 71/2020 rozsudkom zo dňa 08.12.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.03.2021, konanie o žalobe žalovaného v časti istiny v rozsahu 10 eur zastavil a čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalovaný sa žalobou doručenou súdu domáhal uloženia povinnosti žalobkyni zaplatiť mu sumu 388,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne. Žalobu odôvodnil tým, že ako právny nástupca Slovenskej sporiteľne, a.s., je veriteľom zo zmluvy, ktorou postupca poskytol žalobkyni peňažné prostriedky - spotrebiteľský úver. V zmluve o úvere absentuje ustanovenie týkajúce sa predpokladov pre výpočet RPMN, čo bola v čase uzatvorenia zmluvy podstatná náležitosť spotrebiteľskej zmluvy o úvere podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. Zároveň sa skonštatovalo, že sa nepreukázalo, aby s odbornou starostlivosťou sa skúmala schopnosť žalobkyne platiť spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. Z týchto dôvodov sa skonštatovalo bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nakoľko žalobkyňa uhradila celkovo sumu 461,75 eur a výška úveru poskytnutá žalobkyni predstavovala 420 eur, žaloba žalovaného bola zamietnutá ako nedôvodná. V časti týkajúcej sa späťvzatia žaloby v rozsahu 10 eur bolo konanie zastavené.

3. Žalovaný ako právny nástupca pôvodného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s., je pasívne vecne legitimovaným subjektom v tomto konaní s poukazom na to, že bol žalobcom vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020 a teda ako osoba podnikajúca v oblasti vymáhania pohľadávok a znalá rozhodovacej praxe súdu, ako aj pochybenia na strane pôvodného veriteľa v zmluvách o úvere, ktoré boli už opakovane judikované, musela mať vedomosť o tom, že podáva nedôvodnú žalobu. Je bez právneho významu, že žalovaný v uvedenom súdnom konaní bol nástupcom pôvodného veriteľa. Bol to práve žalovaný a nie jeho právny predchodca, proti ktorému si v súdnom konaní musela žalobkyňa uplatniť svoje práva.

4. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností došlo.

5. Žalobkyňa aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020, v ktorom trval na žalobe aj po podanom odpore zo strany spotrebiteľa, bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do doby právoplatného skončenia konania. Ujma, ktorá konaním žalovaného vznikla, nebola len v akademickvej rovine, ale preukázateľne hrozil zásah aj do majetkovej sféry žalobkyne. Zároveň s uplatňovaním jej legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen jej bežný život.

6. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur. Táto čiastka nezodpovedá ani 1/2 -vici zo sumy 378,30 eur, ohľadne ktorej v rámci obrany žalobkyne bola žaloba žalovaného zamietnutá. Žalobkyňa bola tak vystavená nutnosti brániť sa v súdnom konaní a ďalej v ňom pokračovať až do jeho záveru, a to za situácie, kedy bola vystavená právnej neistote vo vzťahu k svojej majetkovej sfére. Priznanie finančného zadosťučinenia v celkovej výške 150 eur je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverových zmlúv, resp. pri prijímaní postúpení pohľadávok od pôvodného veriteľa závadne konal. Preto bolo žalobkyni priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 150 eur. Čo do zvyšku bola žaloba zamietnutá.

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola v celom rozsahu zamietnutá. Alternatívne požadoval rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V odôvodnení rozhodnutia nie je vôbec odôvodnené, z akého dôvodu bolo žalobe vyhovené. Žaloba v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020 bola zamietnutá, avšak nie z dôvodu, že v danom prípade nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ale preto, že úver bol posúdený ako bezúročný a bez poplatkov pre nesplnenie povinnosti skúmania bonity zo strany právneho predchodcu žalovaného a pre chýbajúcu podstatnú náležitosť zmluvy (predpoklady pre výpočet RPMN). Povinnosť skúmania bonity pred poskytnutím úveru pritom zo zákona vyplýva len postupcovi a zároveň možnosť ovplyvniť obsah zmluvy mali len zmluvné strany, teda žalobkyňa a právny predchodca žalovaného. Preto, ak by sa aj podarilo žalobkyni preukázať, že došlo k porušeniu týchto povinností, potom za porušenie týchto povinností nemôže zodpovedať žalovaný, keďže mu z predmetných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch žiadne povinnosti nevyplývali.

9. Žalovaný v priebehu konania opakovane namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie s odôvodnením, že zákon priznáva nárok na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi od toho, kto za porušenie tohto práva alebo povinnosti zodpovedá, pričom žalobkyňa ani len neoznačila právo, ktoré by malo byť porušené, resp. neoznačila dôvod, pre ktorý by mal za toto porušenie zodpovedať žalovaný. Žalovanému preto ani z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, z akého zákonného dôvodu súd založil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v tomto konaní, resp. z akého dôvodu by mal byť žalovaný osobou, ktorá by mala zodpovedať za porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne. Keďže súd sa touto otázkou nezaoberal, pričom ide o otázku, ktorej vyriešenie je rozhodujúce pre výsledok sporu, nesprávnym procesným postupom bolo znemožnené žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Zákonodarca v ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa stanovil, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva na súde a ak takéto porušenie práva úspešne uplatní, potom má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za takéto porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi zodpovedá. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020 nebolo konštatované porušenie povinností ohľadne chýbajúcej podstatnej náležitosti zmluvy, ani porušenie povinností na úseku skúmania bonity pred poskytnutím úveru zo strany postupcu, ale iba ich nepreukázanie, a teda neunesenie dôkazného bremena zo strany žalovaného o splnení týchto povinností. Žalovaný tvrdí a tvrdil to aj v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020, že postupca si tieto povinnosti pred poskytnutím úveru riadne splnil, avšak žalovaný túto skutočnosť nevedel v súdnom konaní preukázať. Žaloba bola v tomto konaní teda zamietnutá pre neunesenie dôkazného bremena, že postupca uvedené povinnosti naplnil a nie pre porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne. Priznanie osobitného zadosťučinenia z dôvodu úspechu v súdnom spore bez preukázania naplnenia hypotézy vyžadovanej v ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, preto predstavuje výrazné vybočenie zo základných princípov Civilného sporového poriadku, ktorý stanovuje rovné postavenie strán sporu a spravodlivú ochranu práv a právom chránených záujmov. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za takéhoto skutkového stavu vedie k narušeniu proporcionality a zneužitiu ochrany, ktorá sa slabšej strane poskytuje, pričom súd by uvedenému nemal priznať súdnu ochranu. Iniciovaním tohto konania sa žalobkyňa snaží svoje postavenie spotrebiteľa zneužiť a získať tak neoprávnené majetkový prospech. Uvedené predstavuje zjavné zneužitie práva, ktoré v zmysle článku 5 C.s.p. nepožíva právnu ochranu.

11. Žalobkyňa navrhla rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

12. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

16. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia

zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

17. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

18. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

19. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

20. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

21. Čo sa týka žalovaným namietaného primeraného finančného zadosťučinenia, v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

22. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie

od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

23. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

24. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

25. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúca právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, je naplnená nielen vtedy, ak súd vysloví porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa, ale aj vtedy, ak tak urobí vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej.

26. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti je dokonca daná i pri konštatovaní porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej, čo priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.05.2022 vydaného vo veci 3Cdo 31/2020.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017 uviedol, že ust. § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

28. V ďalšom rozhodnutí vydanom vo veci 4Obdo 45/2012 z 24.06.2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal názor, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa.

29. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov nevyplýva, že spotrebiteľ musí uplatniť porušenie svojho práva len podaním žaloby a že uplatnením práva už nie je obrana spotrebiteľa ako žalovaného v súdnom spore. Pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 vety tretej Zákona o ochrane spotrebiteľa sa úspech spotrebiteľa viaže na uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti z tohto alebo osobitného zákona. Miera úspešnosti, či neúspešnosti sporovej strany nie je pre vznik nároku rozhodujúca. Cieľom tohto ustanovenia je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Nezáleží na tom, či aj spotrebiteľ prípadne porušil niektoré svoje povinnosti voči dodávateľovi a prípadne v akej miere sa tak stalo. Uvedené priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.12.2022 vydaného vo veci 9Cdo 324/2020.

30. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo 92/2021 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2022 pod č. 48).

31. Vo veci 15Csp 71/2020 Okresného súdu Prešov bola žaloba žalovaného v dôsledku procesnej obrany žalobkyne v celom rozsahu zamietnutá. Žalobkyňa v tomto konaní bez akýchkoľvek pochybností trvala na tom, že ňou zatvorená zmluva s veriteľom je bezúročná a bez poplatkov. K tomuto záveru dospel aj konajúci súd, keď uzavrel, že zmluva neobsahuje predpoklady pre výpočet RPMN ako jednej z podstatných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z.z., pričom navyše veriteľ pri poskytovaní úveru nepostupoval s riadnou odbornou starostlivosťou, čo s poukazom na ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy spôsobilo, že poskytnutý úver sa musel považovať za bezúročný a bez poplatkov. Základ obrany žalobkyne spočívajúci v tvrdení o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru bol teda daný. Aj keď je nepochybné, že žalovaný ako právny nástupca pôvodného veriteľa úverovú zmluvu so žalobkyňou neuzatváral, v dôsledku postúpenia pohľadávky vstúpil do postavenia veriteľa spolu so všetkými právami a povinnosťami vyplývajúcimi z ust. § 524 a nasl. upravujúcich postúpenie pohľadávky. Žalobkyňa postúpením pohľadávky nebola vo svojom právnom postavení dotknutá a námietky, ktoré mala v čase postúpenia pohľadávky sa zachovali aj po postúpení. Mohla teda namietat' bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Bol to žalovaný, ktorý po postúpení pohľadávky začal konanie vo veci 15Csp 71/2020 Okresného súdu Prešov, v ktorom žalobkyňa hrozila ujma v podobe zaplatenia sumy 388,30 eur s prísl., pričom v dôsledku obrany žalobkyne došlo po čiastočnom späťvzati žaloby a zastavení konania v rozsahu istiny 10 eur k zamietnutiu žaloby v celom rozsahu. Bezdôvodné uplatňovanie peňažného nároku nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

32. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie nepredstavuje ani polovicu sumy, o ktorú sa žalovaný vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 71/2020 chcel bezdôvodne obohatiť na úkor žalobkyne. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej hrozila konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal, ak v inom konaní si uplatňoval i plnenie, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol.

33. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením, s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako vecne správny potvrdil.

34. Zároveň úspešnej žalobkyne bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

35. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).